

Lectures de tesis doctorals a la Universitat de Barcelona: I. Vicent Pitarch i Almela.

—El 25 de febrer, Vicent Pitarch i Almela va llegir la tesi doctoral *La llengua de la predicació, durant el Barroc, al País Valencià*, sota la direcció d'Antoni M. Badia i Margarit.

Aquesta investigació —sobre història de la llengua catalana— arranca de la hipòtesi que la predicació va contribuir activament en el procés de contacte de llengües dins la societat valenciana durant l'etapa compresa entre el concili de Trento i el Decret de Nova Planta (1707). Sobre una intensa recerca arxivística i bibliogràfica —en la qual han estat especialment productius els decrets eclesiàstics sobre la predicació, les visites pastorals i les relacions *ad Limina*, a més de la bibliografia sobre festivitats religioses i els sermonaris—, s'hi apliquen criteris interpretatius basats fonamentalment en la psicolingüística social. La cultura del Barroc, de caràcter aristocratitzant i amb una religiositat afecta a les manifestacions externes i espectaculars, afavoria la circulació d'una llengua forastera (aleshores l'espanyol) i, doncs, estranya.

D'altra banda, els mandataris de les mitres valencianes, especialment de l'arxidiòcesi de València, procedien de fora, dins la política dels Àustries de control castellà de la superestructura eclesiàstica. La tesi final d'aquesta recerca estableix que l'Església fou una impulsora decisiva en l'aclimatació de l'espanyol, sobretot a través dels sermons, arreu de les terres valencianes, un procés que es manifestà especialment actiu a mesura que progressava el segle XVII. [J. A. A.].

II. J. R. Veny i Mesquida.- El 29 de juny de 2000, Joan Ramon Veny-Mesquida va llegir la tesi doctoral sobre *Diari 1918*. N'era director Joaquim Molas. Aquest estudi fa primerament un repàs general de l'època d'abans de la guerra centrat en tres punts: 1) la revisió de la suposada «tensió» entre l'activitat periodística i la dedicació a la creació literària; 2) la reconstrucció de les referències foixianes i alienes al Diari original i la funció que Foix podia assignar al seu *Diari*; i 3) el seguiment dels escrits teòrics que Foix va incorporar als diversos volums que publicaven textos del Diari. Segueix la recensió de tots els testimonis que s'han pogut localitzar dels textos del Diari, així com l'edició del *Diari 1918* amb el text i els apartats de variants i de notes acarats. Els apèndixs que clouen el volum recullen textos dietarístics relacionats amb el *Diari 1918*, versions versificades de proses i aquells escrits que Foix va incorporar en funció proemial als llibres del Diari però que no van ser dins el volum del *Diari 1918*. [J. V.].

III. Mar Batlle i Gutiérrez.- El dia 16 d'octubre de 2000, Mar Batlle i Gutiérrez va llegir la tesi doctoral *Els verbs «haver» i «ésser» en la formació dels temps compostos de perfet en català. El procés de substitució de l'auxiliar «ésser» i «haver» en la veu mitjana i la passiva pronominal*. N'era director Josep Moran i Ocerinjauregui. La tesi s'ocupa de l'anàlisi morfosintàctica i semàntica de la solució del perfet català, del qual es fa un seguiment exhaustiu des del llatí. El corpus que serveix de font abraça un conjunt de textos de registres diferents que van del segle XIV fins al XVII.

El treball constitueix una teoria gramatical del verb des de la perspectiva metodològica de la lingüística cognitiva. L'autora hi replanteja l'oposició triple de la veu verbal (activa, mitjana i passiva) i la competència entre *ésser* i *haver* per a l'auxiliarietat. Hi aborda la caracterització dels verbs mitjans llatins, especialment els deponents i els mediopassius.

L'anàlisi històrica amb referències a l'indoeuropeu en general, al llatí, al grec i a totes les llengües romàniques permet a la doctoranda de corregir determinades interpretacions de formes compostes verbals en els diferents períodes del català, sobretot el medieval.

Destaca a la tesi el plantejament detallat dels diversos moments pels quals passa el fenomen de la gramaticalització, que afecta a la fonètica, la morfologia, la sintaxi i òbviament la semàntica, i que implica una reorganització del sistema i, doncs, una reanàlisi. [J. M. i C.]